

Brüssel, 10.12.2020
SWD(2020) 334 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJU HINDAMISE ARUANDE KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Lisatud dokumendile:

Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus,
mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse
kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020

{COM(2020) 798 final} - {SEC(2020) 420 final} - {SWD(2020) 335 final}

Milles seisneb probleem?

Käesolevas mõjuhinnangus käsitletakse ettepanekut määruse kohta, millega asendatakse patarei- ja akudirektiiv. Selles vaadeldakse kolme patareide ja akudega seotud omavahel tihedalt põimunud probleemide rühma.

1. Puuduvad raamtingimused, mis motiveeriks investeerima säästvate patareide ja akude tootmisvõimsusse. See on seotud ka erinevate reguleerivate raamistike võimaliku esinemisega siseturul.
2. Ringlussevõtuturul ei toimi optimaalselt ja materjaliringlus ei ole piisavalt suletud, mis piirab ELi võimalusi vähendada toorainete tarnega seotud riske.
3. Sotsiaalsed ja keskkonnariskid, mida ELi keskkonnaõigus praegu veel ei hõlma.

Mida me soovime saavutada?

Ettepanekul on kolm omavahel tihedalt seotud eesmärki.

1. ELi patareide ja akude siseturu toimimise tugevdamine.
2. Ringmajanduse edendamine materjaliringluse sulgemise kaudu.
3. Patareide ja akude keskkonna- ja sotsiaalse mõju vähendamine kogu nende olelusringi jooksul.

Millised on võimalikud poliitikavariandid?

- Esimese variandiga, mille korral jätkub praegune olukord, ei muudeta patarei- ja akudirektiivi, mis käsitleb peamiselt akude ja patareide olelusringi lõppu. Patareide ja akude väärtusahela ja olelusringi varasemaid etappe hõlmavaid ELi õigusakte praegu ei ole.
- Keskmisel tasemel eesmärkidega teise variandiga karmistatakse järk-järgult nõudeid ja suurendatakse eesmarke, nii patareide ja akude tootmise kui ka nende olelusringi lõpu etapis, peamiselt teabe esitamisega seotud nõuete kehtestamise kaudu.
- Kõrgete eesmärkidega kolmas variant on mõnevõrra murrangulisem lähenemisviis, kuid tehniliselt endiselt teostatav. Selle raames nähakse ette siht- ja piirmäärad, mis tuleb kindlaksmääratud tähtjaks saavutada.
- Väga kõrgete eesmärkidega neljas variant hõlmab meetmeid, mis lähevad praegusest reguleerivast raamistikust ja praegustest äritavadest palju kaugemale.

Milline on eelistatud variant ja miks?

Eelistatud variant on teise ja kolmanda variandi kombinatsioon. See hõlmab eri meetmeid kogu väärtusahela ulatuses, nagu tööstuslike patareide ja akude taaskasutamise võimaldamine, kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise sihtmäära tõstmine 65 %-st alates, materjalide taaskasutamise suurendamine, ringlussevõtu määradega seotud uute nõuete kehtestamine plii- ja liitiumioonakude jaoks, jõudluse ja vastupidavuse parandamine, CO₂-mahukusega seotud nõuete kehtestamine, puuduliku teabevooga tegelemine ja tooraine päritoluga seotud hoolsuskohustuse kehtestamine.

Juriidilises mõttes toob direktiivilt määrusele üleminek kaasa otsesed nõuded kõigile ettevõtjatele ning teatavatele liikmesriikide ja muudele asutustele. See parandab ühtlustamist, tagab vajaliku õiguskindluse ja võimaldab luua ELis patareide ja akude kogu olelusringi hõlmava täielikult integreeritud turu.

Mõne meetmega kaasneb teatav finantskulu, kuid ettevõtjatele ega tarbijatele olulist mõju oodata ei ole. Samuti suureneb veidi halduskoormus, eelkõige seoses CO₂ jalajälge ja ringlussevõetud materjali puudutavate nõuetega.

Saadav kasu kaalub kulud siiski selgelt üles. Kavandatava määrusega lahendatakse praegusele olukorrale omased probleemid. Sellega parandatakse siseturu toimimist, vähendatakse keskkonnamõju, näiteks kasvuhoonegaaside heidet, ning samuti keskkonna- ja sotsiaalseid riske. Lisaks toob see märkimisväärt kaudset kasu uute töökohtade näol liitiumakude tootmises ja ringlussevõtus.